

digt stillede i Kraft af deres Bopæl, frem til at nyde tilsvarende Goder som de Folk, der bor i større Byer, og ikke omvendt, saa at man søger at tilvejebringe Ligheden ved at gøre det vanskeligere og dyrere for dem, som bor i større Byer, fordi det er vanskeligt og dyrt for dem, som bor i smaa Byer eller ude omkring paa aaben Mark. Jeg mener altsaa, at man ikke vil kunne gøre gældende, at Bidraget bør være mindre til en By som København eller Byerne i det hele, fordi der er disse Vanskeligheder for de spredt boende Beboere paa Landet.

Medens jeg med Hensyn til Københavns Ligestilling med det øvrige Land er fuldstændig enig med det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds, gælder ikke det samme med Hensyn til hans Ræsonnement om, at det var mindre nødvendigt eller ligegyldigt, om Bevillingen til den private højere Skole i København bliver givet, fordi den københavnske Kommune gjorde sig Anstrengelser for at tilvejebringe en højere Undervisning for Beboerne af København. Det, at Kommunen iværksætter disse Bestræbelser, har i høj Grad min Sympati, og jeg ved, at den er naaet et vist Stykke fremad, idet man her har kommunale Mellemskoler og ogsaa kommunale Realskoler og stræber at naa, men endnu ikke har naaet, at faa kommunal Latinskoleundervisning. Man er paa en Vej, som jeg kan se paa med stor Sympati, men man er ikke naaet tilstrækkeligt fremad paa den Vej til at kunne sige, at man kan magte alt, hvad Befolkningen her i Byen kræver i saa Henseende. Jeg vilde kunne se med stærk Sympati paa denne Udvikling, selv om det var en Udvikling, der kom fra det Parti, det ærede Medlem tilhører, men jeg vil gøre opmærksom paa, at det gør en saadan Udvikling slet ikke. Første Gang jeg blev Medlem af dette Ting for 18—19 Aar siden, var en af de første Debatter, jeg deltog i, en Debat om en Skolesag, hvor jeg den Gang fandt Anledning til at fremdrage, at man den korte Vej fra os paa den anden Side af Øresund har et Skolesystem, som forekommer mig at være Idealet, og at det netop er et Skolesystem af den Art, som det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds udtalte sig for, og som Københavns Kommune arbejder paa at iværksætte. Paa den anden Side af Sundet er det saaledes, at Undervisningen er fuldstændig fri, ogsaa den højere Skoles Real- og Latinskoleundervisning. Det har været saaledes i

lang Tid, og det er ikke nogen socialdemokratisk Retning, der har sat det igennem, men den svenske Nation har for 70—80 Aar siden gennemført, at Undervisningen er principielt gratis. Det er gaaet her som saa mange andre Steder, at det har været vanskeligt at holde Afgiftsfriheden, men saa har man i Sverige gjort det Skel, at Forældre, som ikke er ubemidlede, kommer til at yde Bidrag til Brændsel og Skolemateriel, men man staaer særdeles bestemt paa, at det ikke er til Undervisningen, de skal bidrage, og det Bidrag, de skal yde, er højst 25 Kr. om Aaret. Naar man nævner for Svenskere, som jeg undertiden har maattet gøre i privat Samtale, at man her i København maatte betale nogle og tyve Kroner om Maanedn i Skolepenge for et Barn, slaar de Hænderne sammen af Forfærdelse; de har gratis Undervisning og kender ikke noget saadant. Jeg fremkom den Gang, for 18—19 Aar siden, med Udtalelser, som jeg ikke skal gentage, men de ærede Medlemmer, som ikke kender det svenske Skolevæsen, og som ønsker at gøre sig bekendt med det, kan finde en Redegørelse i korte Omrids for dette System i Folketingstidende 1895—96, Sp. 1136 fg. Jeg vil her kun nævne, at jeg den Gang anførte et lille Citat fra en Bog om det svenske Skolevæsen, og jeg vil gentage det nu. Det lyder saaledes: „Ingen kan for Fattigdoms Skyld udelukkes fra at nyde godt af det offentlige Skolevæsen i Sverige. Derfor benyttes det ogsaa af alle Folkeklassers Børn, og det forholder sig saaledes, at ofte ere vore største Mænd udgaaede fra Hytterne“. Det sidste er, som bekendt, ogsaa Tilfældet hos os, uagtet vi ikke har gratis Skolevæsen, men jeg fandt den Gang og finder fremdeles, at det er en ret stolt Udtalelse at kunne fremkomme med i en svensk Mund.

Jeg gentager, at naar man her i København arbejder paa ved Kommunens Hjælp at gennemføre en lignende Skoleordning som den svenske, har det min største Sympati, og for saa vidt de 3 Aars Midlertidighed, som denne Bevilling skulde have, bidrog til, at man fremmede det Arbejde hurtigere og nærmede sig Idealet, er den Klausul, der er tilføjet Bevillingen, noget, der ikke paa nogen Maade afskrækker mig. Men der er en anden Ting, som jeg frygter vil skille det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds og mig, nemlig, at der altid i den Retning, han tilhører, er et Tvangsmoment til Stede. Jeg kommer der til at staa ganske paa